

St. med. nr. 26.

(1937)

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Finans- og Tolldepartementets innstilling av 19 mars 1937, som er bifalt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av statsråd K. Bergsvik.)

Styret for Garantikassen for Sparebanker har under 12 mars 1937 avgitt følgende konfidentielle beretning med bilag om Garantikassens virksomhet i 1936:

I.

Garantikassens styre, styremøter m. v.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 14 desember 1934 er Garantikassens styre oppnevnt for tidsrummet 1 januar 1935—31 desember 1937. Det består av bankdirektør P. Ødegaard, formann, direktør B. Haugaard, næstformann, direktør S. Thorkildsen, lagtingspresident Moseid og stortingsmann Oksvik med personlige varamenn henholdsvis: bankdirektør N. Løkke, chefsekretær A. Isaksen, kontorchef V. Tschudi, gårdbruker M. Lodgaard og statsråd K. Bergsvik.

Det har i 1936 vært holdt 16 styremøter og behandlet 148 saker.

II.

Almindelige bemerkninger.

I beretningen for 1935 har styret omhandlet spørsmålet om å bringe forrentningen av garantifondene til opphør i de sparebanker som har foretatt avsetning til garantifond før loven av 22 juni 1934, og dermed fremskytte tidspunktet for frigivelse av det midlertidige garantifond. Flere av de sparebanker som tidligere har tatt avstand fra tanken, har i 1936 søkt om å slippe forrentningen, og etter anbefaling av Norges Bank og Bank- og Sparebankinspeksjonen har Garantikassens styre derefter anbefalt og Finansdepartementet bestemt at forrentningen opphører fra 31 desember 1936 i følgende sparebanker: Bø Sparebank, Gjerpen Sparebank, Kviteseid Sparebank og Treungen Sparebank. I Målselv Sparebank er forrentningen bragt til opphør pr. 31 desember 1935.

Av de senere innkomne opplysninger fremgår det at forrentningens opphør ikke har skapt ny uro blandt innskyterne. Styret regner med at de gjenværende sparebanker som forrenter garantifondet, etterhvert vil søke samtykke til å opphøre med forrentningen.

De midlertidige garantifond blev pr. 1 januar forrentet i 15 sparebanker, mens 26 sparebanker har garantifond som ikke forrentes og 7 har støtte mot depot (altså uten avsetning av garantifond).

Det i beretningen for 1935 nevnte spørsmål om beskatning av de midlertidige garantifond blev ikke tatt opp av Regjeringen etter den linje som Centralforeningen for Norges Sparebanker foreslo og som var anbefalt av Garantikassens styre. Spørsmålet er derfor nu fra sparebankhold blitt innbragt for domstolene til avgjørelse.

Spørsmålet om forandring av Garantikasselovens § 7, 1. ledd om at Finansdepartementet skal føre tilsyn med kassens virksomhet og Statsrevisjonen anordne den fornødne revisjon, har vært forelagt Garantikassens styre til uttalelse, idet den av Stortinget nedsatte komite til behandling av Statens revisjonsvesen har foreslått at revisjonen overtas av Statsrevisjonen. Om dette spørsmål uttaler Garantikassens styre følgende:

«Garantikassen kan ikke betraktes som en statsinstitusjon i likhet med de offentlige fonds, kasser m. v. som er forutsatt undergitt Statsrevisjonens kontroll.

Garantikassens midler er i sin helhet skaffet til veie ved bidrag fra sparebankene og etter loven skal da også Garantikassen i sin tid gå over i Sikringsfondet for Sparebanker som er sparebankenes eiendom.

Statens ansvar i forbindelse med Garantikassen består i dens garantiforskrivelse på

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

10 mill. kroner som er subsidiære i forhold til sparebankenes ansvar på 20 mill. kroner. Da det er utelukket at Statens ansvar kan bli aktuelt som følge av de av Garantikassen hittil stillede garantier, mener styret at Statens tilknytning til Garantikassen er så liten at revisjon av Garantikassen ikke bør legges under Statsrevisjonen. Den hittil gjeldende ordning hvorefter Finansdepartementet anordner revisjon av Garantikassen har vist sig fullt tilfredsstillende, enkel og billig for Garantikassen.

Hvis det skal gjøres nogen forandring med hensyn til Garantikassens revisjon, vil styret anbefale at revisjonen utvides til å omfatte en representant for Staten og en representant for sparebankene, den sistnevnte opnevnt av Sikringsfondets generalforsamling eller Centralforeningen for Norges Sparebanker.»

III.

Støtteaksjoner.

Som nevnt i forrige beretning blev det i 1935 stillet nye garantier for lån til 5 spare-

banker og forhøiet eldre garantier i 3 sparebanker.

I 1936 er det stillet nye garantier for lån til ialt 10 sparebanker med samlet garanti-beløp kr. 3 950 000 (se bilag I) hvorav 3 mill. kroner faller på to av de støttede sparebanker. Den til Grue Sparebank tidligere bevilgede garanti kr. 500 000 er bortfalt, idet utviklingen i sparebanken har vært så gunstig at støtteaksjonen er bragt til ophør.

Som det vil sees av følgende tabell har Garantikassen pr. 31 desember 1936 løpende garantier for tilsammen kr. 28 085 000 fordelt på 48 sparebanker med en samlet forvaltningskapital av 111,98 mill. kroner. De støttede sparebanker hadde ved årets utgang hevet 10,56 mill. kroner svarende til 37,6 pct. av de bevilgede garanti- (støtte)-beløp.

Pr. 31/12	Antall støttede sparebanker	Forv.kapital	Garanti-beløp	Benyttet av bevilget lånebeløp	
				Beløp	o/o
		Kr.	Kr.	Kr.	
1933	29	76,8	16,99	4,56	26,8
1934	35	87,3	22,99	8,92	38,8
1935	39	90,8	24,64	8,96	36,4
1936	48	111,98	28,09	10,56	37,6

Av de 10 sparebanker som har fått avsetningsordning i 1936 er de midlertidige garantifond avsatt på basis av:

20 pct. i 1 sparebank

25 » - 2 —

30 » - 7 —

Ingen av disse garantifond er gjenstand for forrentning.

Bilag II gir en samlet oversikt over de støttede sparebanker gruppert fylkesvis.

IV.

Utviklingen i de støttede sparebanker.

I bilag III er det gitt en oversikt bl. a. over innskuddsbevegelsen i de støttede sparebanker i 1936. Det fremgår derav at innskuddene fra almenheten i løpet av året viser stigning fra 1 pct.—9,4 pct. i 11 av de støttede sparebanker, mens det i de øvrige 37 sparebanker er nedgang i innskuddsmassen. Ser en bort fra de 10 sparebanker som har fått avsetningsordninger i 1936 og hvor nedgangen i innskuddene derfor blir betydelig som følge av avsetning til midlertidige garantifond, viser det sig at nedgangen av innskudd i de øvrige 27 sparebanker svarer til 8,26 pct. Ser en disse 27 sparebanker under ett med de 11 sparebanker som har hatt innskuddsstigning,

blir den gjennomsnittlige tilbakegang i de 38 sparebanker det da dreier sig om 4,7 pct. Dette tall kan sammenlignes med den gjennomsnittlige innskuddsnedgang i landets sparebanker efter Bank- og Sparebankinspeksjonens månedsstatistikk. Efter den var nedgangen i 1936 5,9 pct.

V.

Garantikassens kapital (grunnfond) m. v.

Efter forslag fra Garantikassens styre blev sparebankenes bidrag for 1936 til Garantikassens grunnfond og lånefond ved kgl. resolusjon av 15 november 1935 satt til 80 øre pr. 1 000 kroner i forvaltningskapital, dog således at det utlignede beløp avrundes til nærmeste kr. 5. Dette er samme sats som for foregående år. De utlignede bidrag kr. 1 804 450 var innbetalt pr. 31 desember 1936 med undtagelse av kr. 130 som er anmeldt til utlegg i vedkommende sparebanks konkursbo.

Av sparebankenes bidrag for 1936 er kr. 750 000 overført til Garantikassens midlertidige lånefond, mens resten, kr. 1 054 320 er tillagt Garantikassens grunnfond.

Fordelingen av Garantikassens kapital fremgår av følgende tabell:

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Pr. 31/12	Verdipapirer (Stats- og statsgaranterte)		Kassebeholdning og bankinnskudd	Midl. lån til Garantikassens Lånefond	Sum
	Pålydende	Bokført			
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1933	1 108 000	1 086 000,00	34 229,37		1 120 229,37
1934	2 258 000	2 201 121,88	156 111,72		2 357 233,60
1935	3 543 000	3 448 520,67	126 070,60		3 574 591,27
1936	4 102 000	3 999 309,49	340 774,48	450 000	4 790 083,97

VI.

Garantikassens midlertidige Lånefond.

Det midlertidige lånefonds kapital skal efter loven om Garantikassens virksomhet bringes op i 4,5 mill. kroner, hvorav 3 millioner skal betales av sparebankene og 1½ mill. kroner av Staten. Statens bidrag er i sin helhet betalt. Av sparebankenes del gjenstår bidragene for 1937 og 1938 med ialt 1,5 mill. kroner.

Da det i 1936 har vært behov for å disponere noget mere enn den til Lånefondet innbetalte kapital, har styret funnet det riktig i 1936 å forskuttere en del av sparebankenes bidrag til Lånefondet for 1937. Det er derfor i 1936 midlertidig stillet kr. 450 000 av Garantikassens midler for anvendelse i

Lånefondets virksomhet. Pr. 31 desember 1936 hadde Lånefondet til disposisjon kr. 354 246,53, hvorav kr. 50 000 er tilsagt som lån, men ikke hevet. I løpet av 1937 og 1938 vil Lånefondet få til disposisjon ytterligere kr. 1 050 000 (sparebankenes bidrag kr. 1 500 000 ÷ det av Garantikassen forskutterte kr. 450 000).

Ved utgangen av 1935 var det av Lånefondet ydet rente- og avdragsfrie lån til 46 sparebanker med ialt kr. 1 995 000. I løpet av 1936 er det bevilget nye sådanne lån til 31 sparebanker med tilsammen kr. 1 174 000, således at det samlede antall bevilgede rente- og avdragsfrie lån pr. 31 desember 1936 blir til 77 sparebanker med ialt kr. 3 169 000. Lånenes størrelse fremgår av følgende oppstilling:

Under og til og med kr. 10 000	5 lån
Fra kr. 10 000 til og med kr. 25 000	18 »
» » 25 000 —»— » 50 000	37 »
» » 50 000 —»— » 75 000	13 »
» » 75 000 —»— » 100 000	4 »

Ved bevilgning av rente- og avdragsfrie lån tar styret hensyn til hvorvidt vedkommende sparebank tidligere har mottatt rente- og avdragsfrie lån av statsmidler. Av de 31 sparebanker som har fått rentefrie lån av Lånefondet i 1936 hadde 6 tidligere fått sådanne lån av statsmidler.

VII.

Sluttbemerkninger.

Efter resultatet ved undersøkelse på stedet av de støttede sparebanker og de opplysninger som iøvrig er tilflytt styret, må utviklingen i 1936 betegnes som gunstig i det overveiende

flertall av de støttede sparebanker. Som ovenfor nevnt er der i året tilkommet 10 sparebanker som har støtte av Garantikassen. Ialt har Garantikassen i 1936 stillet nye garantier for tilsammen kr. 3 950 000 hvorav kr. 3 000 000 vedkommer 2 større sparebanker, mens resten, kr. 950 000, er fordelt på 8 mindre sparebanker.

De kommunale gjeldsoppgjør påfører sparebankene betydelige tap og uten den støtte som ydes av Lånefondet under Garantikassen, vilde det ikke være til å undgå at flere sparebanker hadde måttet treffe skritt til å søke støtte av Garantikassen mot avsetning til midlertidige garantifond.

Oslo, den 12 mars 1937.

I styret for Garantikassen for Sparebanker

Ødegaard. Bjarne Haugaard. S. Thorkildsen. Gabriel Moseid. Olav Oksvik.

A. R. Pran.

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Bilag I.Konfidentielt.

Oversikt over stillede garantier i 1936.

Sparebank	Fylke	Garanti stillet		Avsetning av midlertig garantifond		
		Når	Beløp	Procent	Avsatt pr.	Beløp
			1 000 kr.			1 000 kr.
Grimstad	Aust-Agder	26/11 36	1 000	30	1/12 36	1 626
Hjartdal	Telemark	5/5 36	250	30	11/5 36	382
Hustad	Møre og Romsdal	8/1 36	100	30	22/1 36	102
Laardal	Telemark	15/5 36	50	30	27/5 36	72
Lillehammer . . .	Opland	18/12 36	2 000	30	22/12 36	4 326
Nærøy	Nord-Trøndelag	2/3 36	100	25	2/8 36	126
Rollag og Veggli	Buskerud	26/5 36	150	30	5/6 36	256
Spangereid	Vest-Agder	8/1 36	100	20	15/1 36	57
Stamnes	Nordland	22/12 36	150	25	2/1 37	155
Tjøtta	Nordland	25/3 36	50	30	20/4 36	47
I 1936 10 sparebanker			3 950	Avsetningsdagen		7 149
Pr. 31/12 1935 39 sparebanker (se beretningen for 1935)			24 635	—		12 256
Ialt 49 sparebanker			28 585	Avsetningsdagen		19 405
Bortfalt garanti til Grue Sparebank, Hedemark Fylke			500	Depotordning		
Sum pr. 31/12 1936 48 sparebanker			28 085	Avsetningsdagen		19 405

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Bilag II.Konfidentielt.

Fylkesvis oversikt over stillede garantier pr. 31 desember 1936.

Fylke	Antall sparebanker	Sparebank	Forvaltningskapital pr. 31 desember 1936 1 000 kr.	Garanti-beløp 1 000 kr.	Benyttet pr. 31 desember 1936 av det bevilgede beløp kr.
<i>Østfold</i>	2	Borge	1 032	350	289 363,37
		Vaaler	792	200	120 393,00
Sum			1 824	550	409 756,37
<i>Hedmark</i>	3	Aamot	1 264	300	37 400,00
		Nordre Odalen	894	400	0,00
		Øvre Rendalen	252	100	27 100,00
Sum			2 410	800	64 500,00
<i>Opland</i>	4	Jevnaker	4 934	400	0,00
		Land	2 990	600	259 443,69
		Lillehammer	15 255	2 000	672 069,20
		Østre Slidre	1 853	300	43 565,90
Sum			25 032	3 300	975 078,79
<i>Buskerud</i>	9	Eggedal	547	100	26 489,00
		Eker	4 076	1 000	315 610,00
		Flesberg	1 349	400	215 398,00
		Hemsedal	1 952	400	0,00
		Nes Prestegjeld	3 980	600	183 352,00
		Ringerike	16 434	6 000	3 548 427,00
		Rollag og Veggli	889	150	13 440,00
		Sigdal	2 110	350	107 140,00
		Uvdal	807	200	61 752,00
Sum			32 144	9 200	4 471 608,00
<i>Vestfold</i>	3	Borre	1 942	150	109 967,00
		Ramnes	1 124	200	199 044,88
		Vaale	2 115	400	292 062,00
Sum			5 181	750	601 073,88
<i>Telemark</i>	10	Bø	1 349	500	348 339,00
		Eidanger	1 741	400	80 063,00
		Gjerpen	14 456	6 000	1 041 387,00
		Hjartdal	1 416	250	0,00
		Kviteseid	1 197	500	87 823,00
		Lårdal	277	50	16 470,00
		Lunde	1 844	900	766 849,00
		Mo	527	150	96 416,00
		Tinn	3 481	750	0,00
Treungen	756	300	12 126,95		
Sum			27 044	9 800	2 449 473,95

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Fylke	Antall sparebanker	Sparebank	Forvaltningskapital pr. 31 desember 1936 1 000 kr.	Garanti-beløp 1 000 kr.	Benyttet pr. 31 desember 1936 av det bevilgede beløp kr.
<i>Aust-Agder</i>	1	Grimstad	5 951	1 000	241 349,76
<i>Vest-Agder</i>	4	Åseral Spangereid Vennesla Øvrebø og Hægeland	492 369 961 1 286	150 100 250 150	135 976,36 93 709,77 104 137,57 79 298,64
Sum			3 108	650	413 122,34
<i>Møre og Romsdal</i>	2	Hustad Rindal	334 1 639	100 400	36 000,00 288 879,89
Sum			1 973	500	324 879,89
<i>Sør-Trøndelag</i>	1	Bjugn	1 345	300	102 802,88
<i>Nord-Trøndelag</i>	1	Nærøy	534	100	50 000,00
<i>Nordland</i>	4	Brønnø Hadsel Stamnes Tjøtta	1 155 1 866 795 193	300 400 150 50	168 763,96 215 985,80 0,00 40 000,00
Sum			4 009	900	424 749,76
<i>Troms</i>	3	Gisund Målselv Malangen	748 384 235	100 60 50	17 386,34 0,00 1 355,99
Sum			1 367	210	18 742,33
<i>Finnmark</i>	1	Tana	59	25	9 000,00
Sammendrag:					
Østfold	2		1 824	550	409 756,37
Hedmark	3		2 410	800	64 500,00
Opland	4		25 032	3 300	975 078,79
Buskerud	9		32 144	9 200	4 471 608,00
Vestfold	3		5 181	750	601 073,88
Telemark	10		27 044	9 800	2 449 473,95
Aust-Agder	1		5 951	1 000	241 349,76
Vest-Agder	4		3 108	650	413 122,34
Møre og Romsdal	2		1 973	500	324 879,89
Sør-Trøndelag	1		1 345	300	102 802,88
Nord-Trøndelag	1		534	100	50 000,00
Nordland	4		4 009	900	424 749,76
Troms	3		1 367	210	18 742,33
Finnmark	1		59	25	9 000,00
Sum	48		111 981	28 085	10 556 137,95

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Bilag III.Konfidentielt.

Oversikt for 1936 vedrørende de av Garantikassen støttede sparebanker.

Sparebank	Forvalt- nings- kapital 31 desbr. 1936	Bankens fonds pr. 31 desb. 1936		Innskudd fra almenheten pr.		
		Midler- tidig garanti fond	Øvrige fond	31 desbr. 1935	31 desbr. 1936	opgang, ned- gang,
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	Procent
Aamot	1 264	231	26	899	852	Ned 5,2
Aaseral	492	85	42	207	178	» 14,0
Bjugn	1 345	221	221	708	763	Op 7,8
Borge (Østfold)	1 032	147	105	382	418	» 9,4
Borre	1 942	—	179	1 633	1 600	Ned 2,0
Brønnø	1 155	246	55	761	682	» 10,4
Bø (Telemark)	1 349	255	—	689	680	» 1,3
Eggedal	547	109	59	510	380	» 25,5
Eidanger	1 741	502	—	1 015	1 042	Op 2,7
Eker	4 076	835	254	2 364	2 399	» 1,5
Flesberg	1 349	291	37	806	767	Ned 4,8
Gisund	748	152	41	479	456	» 4,8
Gjerpen	14 456	2 669	550	8 735	8 223	» 5,9
Grimstad	5 951	1 626	—	6 110	3 841	» 37,1 ¹
Hadsel	1 866	542	74	1 092	991	» 9,2
Hemsedal	1 952	664	—	1 352	1 268	» 6,2
Hjartdal	1 416	382	160	1 184	836	» 29,4 ¹
Hustad	334	102	—	334	190	» 43,1 ¹
Jevnaker	4 934	—	404	4 404	4 530	Op 2,9
Kviteseid	1 197	279	28	705	712	» 1,0
Laardal	277	72	2	239	154	Ned 35,6 ¹
Land	2 990	583	—	2 207	2 089	» 5,3
Lillehammer	15 255	4 326	—	15 298	10 407	» 31,9 ¹
Lunde	1 844	255	—	824	765	» 7,2
Målselv	384	98	—	327	300	» 8,3
Malangen	235	53	21	165	152	» 7,9
Mo (Telemark)	527	120	25	274	282	Op 2,9
Nes Prestegjeld	3 980	864	61	2 896	2 844	Ned 1,8
Nordre Odalen	894	—	317	612	560	» 8,5
Nærøy	534	126	17	484	320	» 33,9 ¹
Ramnes	1 124	186	141	691	593	» 14,2
Rindal	1 639	286	68	986	951	» 3,5
Ringerike	16 434	—	1 551	10 761	10 121	» 5,9
Rollag og Veggli	889	256	20	898	583	» 35,1 ¹
Sigdal	2 110	441	126	1 411	1 374	» 2,6
Spangereid	369	57	11	282	176	» 37,6 ¹
Stamnes	795	155	106	675	439	» 35,0 ¹
Tana	59	13	12	34	23	» 32,4
Tinn	3 481	955	198	2 389	2 147	» 10,1
Tjøtta	193	47	28	162	64	» 60,5 ¹
Treungen	756	132	102	414	443	Op 7,0
Uvdal	807	159	51	485	508	» 4,8
Vaale	2 115	—	352	1 525	1 463	Ned 4,1
Vaaler	792	142	114	365	374	Op 2,5
Vennesla	961	—	105	686	703	» 2,5
Østre Slidre	1 853	346	293	1 135	1 099	Ned 3,2
Øvrebø og Hægeland	1 286	—	168	1 044	1 027	» 1,6
Øvre Rendalen	252	60	10	170	141	» 17,1
Sum 48 Sparebanker	111 981	19 070	6 134	81 808	70 910	

¹ Inklusiv garantifond.

Beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936.

Departementet har for sitt vedkommende intet vesentlig å bemerke til beretningen. Departementet er av den opfatning at de trufne beslutninger om å bringe forrentningen av de midlertidig avsatte garantifond til ophør, vil bidra til å fremskyte tidspunktet for deres endelige frigivelse. Spørsmålet om forandring av Garantikasselovens § 7, første ledd, derhen at Statsrevisjonen overtar den fornødne revisjon av kassen, vil departementet senere ta standpunkt til.

Departementet vil anbefale at et avtrykk av nærværende foredrag tilstilles Stortinget og skal

innstille:

Avtrykk av Finans- og Tolldepartementets foredrag av 19 mars 1937 angående beretning om Garantikassen for Sparebankers virksomhet i 1936 sendes Stortinget.